

κήνσωρ

Πέμπτη, 14 Μαρτίου 2013

3:40 πμ

Σημασία:

- Τιμητής αργότερα λογοκριτής

Εγκυκλοπαιδικά

κένσος και **κήνσος** ή **κίνσος**. Σημαίνει την απογραφή αλλά και τα τέλη (φορολογική καταβολή κν **χαράτσι**). Τον κήνσον εισπράττει ο κησσορ (censor), ο τιμητής: αυτός που αποτιμά τις ζημιές η εκτιμά τις ποινές.

Βλ. ΑΑναξιμένης - Ars rhetorica 1427b6. Οι Ρωμαίοι έδιναν ειδικότερη σημασία στον όρο censor που ήταν κι επίσημο αξίωμα της αυτοκρατορίας.

Υπήρχαν δύο τιμητές κήνσωρες κατά την κλασική αρχαιότητα, συνήθως εκ πατρικίων, και είχαν, επίσης, υπεύθυνοι για τα δημόσια οικονομικά και τα δημόσια έργα.

Μεταφορά σημαίνει "τυπολάτρης δικαστής της ηθικής και συμπεριφοράς" ήδη από το 1590. Για τους Ρωμαίους ο κήνσωρ σήμαινε τον «σοβαρό δικαστή, ένα άκαμπτο ηθικολόγο, ένα επικριτή». Από το 1640 είχε την σημασία λογοκριτής για βιβλία, θεατρικά έργα, αργότερα κινηματογραφικές ταινίες, κλπ.) Από τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα η έννοια της λέξης είναι μόνον «κρατικός παράγοντας επιφορτισμένος με καταστολή του λόγου κυρίως δημοσιευμάτων άλλα και αλληλογραφίας με θέματα που προσβάλλουν την δημόσια αιδώ ή θεωρούνται πολιτικά ανατρεπτικά».

Η προθυμία καταβολής των τελών ήταν συνάρτηση της **φορολογικής συνείδησης**, δηλαδή της κραταιωμένης αντίληψης ότι πρέπει να πληρώνονται οι φόροι εγκαίρως, πλήρως και δικαίως ώστε να καλύπτονται τα κρατικά έξοδα. Η διαφθορά και η διασπάθιση του Δημοσίου χρήματος μειώνουν την φορολογική συνείδηση των πολιτών. Υπάρχει δηλαδή τάση **φοροδιαφυγής** και **φοροαπαλλαγής**. Από τον πειρασμό αυτό δεν ξέφυγε ούτε και ο Κύριος υμών Ιησούς Χριστός βλ. [Κατά Ματθαίου 17.25-26](#).

Ανάλογα σοφίσματα προέβαλλαν και υπουργοί πρόσφατων κυβερνήσεων ταυτίζοντας την διαβλητή νομική κάλυψη με την ηθική.

Ετυμολογία:

Από το λατινικό **censor** παράγωγο του ρήματος **censeo** = εκτιμώ

Ο censor ήταν αξιωματούχος στην αρχαία Ρώμη, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τη διατήρηση της απογραφής, την εποπτεία της δημόσιας ηθικής, και την εποπτεία ορισμένων πτυχών των οικονομικών της κυβέρνησης.

Ξενόγλωσσα

Αγγλικά censor

Φράσεις

Σήμερα ο Όρος κησσορ ή κησσορας ή κησσορες αναφέρεται, ειρωνικά συνήθως, σε αυτοκλήτους λογοκριτές της δημοσίας ζωής.

Το ρήμα **censeo** έγινε πολύ γνωστό από την περίφημη φράση με την οποία τελείωνε ο Κάτων ο πρεσβύτερος πολλούς από τους λόγους του: **et pretereā censeo Carthago delenda est.** (προσέτι εκτιμώ ότι η Καρχηδών είναι καταστρεπτέα, δηλ. πρέπει να καταστραφεί)

Αναφορές

Κατά Ματθαίου 17.25-26

καὶ ὅτε εἰσηλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ

βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλος ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἰῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἄλλοτρίων; 26 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τῶν ἄλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄρα γε ἐλεύθεροὶ εἰσιν οἱ υἱοί.

Κατὰ Ματθαῖον 22.18

γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κῆνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος· τότε λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ

Κατὰ Μάρκον 12.18

ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15 ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω. 16 οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον· Καίσαρος.

Πολυβίου Ιστορία 843d

οὐδεμίαν ποιεῖν ἐξοδὸν οἱ ταμίαι δύνανται χωρὶς τῶν τῆς συγκλήτου δογμάτων πλην τῆν εἰς τοὺς υπάτους- τῆς τε παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ολοσχερέστατης καὶ μεγίστης δαπάνης, ἢν οἱ **τιμηταὶ** ποιοῦσιν εἰς τὰς ἐπισκευὰς καὶ κατασκευὰς τῶν δημοσίων κατὰ πενταετηρίδα, ταύτης ἡ σύγκλητος ἐστὶ κυρία, καὶ διὰ ταύτης γίνεται τὸ συγχώρημα τοῖς **τιμηταῖς**.

Anaximenes Hist. et Rhet., Ars rhetorica vulgo Rhetorica ad Alexandrum.

(10.) Δεῖ δὲ τὸν ἀπολογούμενον πάλιν θεωρεῖν, ἐφ' οἷς τῶν ἀδικημάτων οἱ τε νόμοι τὰς τιμωρίας ἔταξαν καὶ <ἐφ' οἷς> οἱ δικασταὶ <τὰς> ζημίας τιμῶσι· καὶ ὅταν ὁ νόμος ὀρίξη τὰς τιμωρίας, δεικτέον, ὡς οὐκ ἐποίησε τὸ παράπαν, (11.) ἢ ὡς ἔννομα καὶ δίκαια ἐποίησεν· ὅτε δὲ οἱ δικασταὶ καθ-εστήκασιν **τιμηταὶ τῆς ζημίας**, ὁμοίως πάλιν οὐ φατέον, ὅτι ταῦτα οὐκ ἐποίησεν, ἀλλὰ μικρὰ βεβλαμμένον τὸν ἐναν-τίον καὶ ἀκούσια ἀποφαίνειν πειρατέον. ἐκ τούτων μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν τούτοις ὁμοιοτρόπων ἐν ταῖς κατηγορίαις (5) καὶ ἐν ταῖς ἀπολογίαις εὐπορήσομεν· λείπεται δ' ἡμῖν ἔτι διεξελεθεῖν τὸ ἐξεταστικὸν εἶδος.

Διονυσίου Αλικαρνασσεως -Ρωμαϊκές Αρχαιότητες 19.16

Ῥωμαίοις γένηται φανερόν, ἔπειθ' οἱ τὴν ἀνυπεύθυνον ἔχοντες ἀρχὴν, οὗς ἡμεῖς τιμητὰς καλοῦμεν, οἷς ἀπο-δέδοται τοὺς ἀπάντων Ῥωμαίων ἐξετάζειν βίους καὶ (5) τοὺς ἐκβαίνοντας ἐκ τῶν πατρίων ἐθνῶν ζημιῶν, καλέ-σαντές με λόγον ἀποδοῦναι κελεύσωσι τῆς δωροδοκίας, ἀπάντων παρόντων ταῦτα προφερόμενοι. *Vrsin. et*

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ Δελτίο ενημέρωσης, προβληματισμοῦ καὶ γενικῆς παιδείας

Οἱ **κῆνσορες** στο χώρο τῶν μέσων μαζικῆς ἐπικοινωνίας εἶναι μιὰ δύναμη ἀνερχόμενη που φαίνεται ὅτι ἔχει ἀπήχηση στὴ μάζα. Καὶ εἶναι θλιβερό το γεγονός ὅτι ἀφότου το ΠΑΣΟΚ ἀνέλαβε τὰ ἡνία τῆς διακυβέρνησης τῆς χώρας πέρασε μιὰ πολὺ μικρὴ περίοδο ψευδοῦς “ανοχής”. Στὴν οὐσία τὰ μέσα ενημέρωσης (δεν ἀναφέρομαι στὴν ἀντιπολιτευσία) περίμεναν τὴν κυβέρνηση καὶ τὸν ἴδιο τὸν πρωθυπουργό στὴ γωνία, σαν τὰ παλιόπαιδα που πετροβολάνε καὶ μετὰ κρύβονται.

[περισσότερα](#)

Λογοτεχνία

Ουμπέρτο Έκο - **Κήσορες** και θεράποντες : Θεωρία και ιδεολογία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

ΑΣ3 Βυζαντινό Λεξικό - Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis